

Decisiones Sacramentales, Theologicæ, Canonicae, & Legales

In Quibus Tota materia Sacramentorum, Theologiæ Moralis, Juris Canonici, & Quæstiones plurimæ Juris Civilis explicantur, dilucidantur, & traduntur, Eruditionibus, Historiis, & Exemplis adornatæ ; Opus Episcopis, Vicariis, Parochis, Confessariis, aliisque Studiosis utile, ac jucundum In Libris novem ...

Decisiones De Matrimonio

Chiericato, Giovanni Maria

Augustæ Vindelicorum, 1730

Decisio XXI. Argumentum. Præmissis variis significationibus Voti, ejusdem definitione, ac multiplici divisione, ostenditur, Votum solemne Calstitatis, vel in Religione, vel in Sacrorum Ordinum ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94595](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94595)

29 *ma*: Conditiones de præterito, ut *duco te in Uxorem, si Pater tuus fuit Doctor, vel Judex, vel Dux; aut quid simile*: prout etiam Conditiones de præfenti, ut, *duco te in Uxorem, si es Virgo; vel si es legitima*, & similes, non suspendunt Matrimonium; sed si veræ sunt, statim faciunt ipsum validum; si veræ non sunt, reddunt illud irritum, ac nullum. Ita S. Thoma in 4. *dist.* 29. *quæst.* Unic. *art.* 3. q. 3. ac etiam in *addit.* 3. *part.* *quæst.* 47. *art.* 5. Sanchez *lib.* 5. *disp.* 6. n. 1. Salmanticenses, alios allegantes d. *cap.* 7. n. 52. Eminen. Card. de Lauræa d. *disp.* 20. *art.* 2. §. 1. à num. 22. & seqq. novissimè Mastrius d. *disp.* 7. num. 150. ubi hanc reddit rationem dicens: Nam qui sub ea conditione consentit, solum se obligare intendit supposita talis conditionis veritate. Ergo si detur, statim obligatus manet; secus si non detur. Concordat Fagnanus in *cit.* *cap. fin. de Condit. appositis* à num. 13. & seqq. ubi quærit, An Matrimonium coram Parocho, & testibus contractum à Viro sub conditione, si mulier est legitima, ac deinde consummatum, sit validum, nec ne, si postea confiterit, mulierem illegitimam esse? Et subdit ibidem: *Hic casus contigit in quodam Cosmo, qui coram Parocho, & testibus contraxit Matrimonium cum Anna his verbis: Anna, si es legitima, accipio te in meam Uxorem. Deinde Matrimonium cum ea consummavit, ac prolem inde suscepit. Postea compertum est, Annam non esse legitimam, sed naturalem natam ex concubina. Qualitum est, an valeat Matrimonium?* Et pluribus rationibus, Juribus, ac Doctorum auctoritatibus probat, non valere, copula non obstante, quia ab initio consensus fuit restrictus sub illa conditione de præfenti, ac præterito, *Si Anna fuerit legitima*; qua conditione non existente vera, consensum non præstitit, & sic Matrimonium ab initio fuit nullum.

Conclusio secunda: Condicio de futuro vel habet certum, & determinatum tempus suæ futuritionis; ipsaque conditio non est contingens, sed certò futura, ut *duco te in Uxorem; si annus proxime venturus erit bisextilis; vel si calendis Aprilis sol orietur*? Et tunc Matrimonium non suspenditur, sed statim valet. Vel conditio est de contingentibus. Ut *duco te in Uxorem, si intra tres menses Lauream Doctoratus obtinuerò; vel si frater tuus obierit; aut si Navis ex Indiis advenerit*. Et in hoc casu validitas Matrimonii pendet ab adimplemento conditionis; itaut si verificetur conditio, Matrimonium tunc valeat; si non verificetur, nihil actum censetur. Salmanticenses d. *cap.* 7. num. 53. & 54. ubi DD. citant, & advertunt, quòd ante adimplementum conditionis utraque pars vel etiam una tantum ex justa causa potest à contractu resilire; non etiam adimpleta conditione, quia statim Matrimonium censetur completum, & factum indissolubile; quod etiam docent Mastrius d. *disp.* 7. à num. 152. & seqq. & Emin. Card. de Lauræa d. *disp.* 20. *art.* 2. §. 2.

Corollarii loco notabile unum importantissimum datur Studiosis Lectoribus, ac præcipuè Parochis, videlicet, peccare mortaliter

omnes, qui contrahunt Matrimonium sub conditione, Conjuges, Parochus, ac Testes, ut advertunt Averfa *quæst.* 5. *sect.* 1. *in fine*; & Salmanticenses d. *cap.* 7. num. 51. ubi hanc reddunt rationem dicentes: *Tum quia qui Sacramento sub conditione conficeret absque necessitate peccaret, & cum sit in re adeò gravi, mortaliter. Atqui non potest justa causa adesse, ut Matrimonium sub conditione celebretur, cum non habeat effectum ante adimpletionem conditionis, & possit rescindi ante illam; & ideo sicut expectandus est conditionis eventus; sic curandum est de conditionis impletionem ante Matrimonii celebrationem. Tum etiam quia ex Matrimonio sub conditione celebrato pluribus litibus, ac perplexitatibus aditus aperitur. Ergo ut ista evitentur, non debent sub tali conditione conjuges Matrimonium inire; sed vel sponsalia tantum; vel expeccare conditionis eventum.* Ne obliviscantur Parochi monitionis hujus: etsi per cursum annorum quinquaginta, quos in hac Curia Episcopali Patavina consumpsi, nunquam audiverim in hac amplissima Diacesi fuisse contractum Matrimonium aliquod sub conditione.

DECISIO XXI.

ARGUMENTUM.

Præmissis variis significationibus Voti, ejusdem definitione, ac multiplici divisione, ostenditur, Votum solemne Castitatis, vel in Religione, vel in Sacrorum Ordinum susceptione emissum, esse Impedimentum dirimens Matrimonium. Referuntur duodecim Vota Hebræorum, qui tamen nunquam vovebant Castitatem, itaut DEIPARA fuerit prima, quæ eam voverit. Inquiritur, Quo Jure Votum solemne Castitatis dirimat Matrimonium? & Quo Tempore sit institutum hoc Impedimentum? Tandem firmatur, posse Summum Pontificem in Votis solemnibus Castitatis ex justa causa dispensare.

SUMMARIUM.

- 1 Votum solemne Castitatis tum in Religione, tum in Ordine Sacro emissum dirimit Matrimonium.
- 2 Voti Vox plura significat. Et quæ?
- 3 Votum unde sic dicatur?
- 4 Voti definitio.
- 5 Voti ad validitatem quinque necessaria. Et quæ?
- 6 Propositum vovendi non facit Votum.
- 7 Voti divisiones plures.
- 8 Votum aliud est simplex, aliud solemne.
- 9 Votum solemne Castitatis in Ordine Sacro, vel in Religione dirimit Matrimonium.
- 10 Votum simplex, & Votum solemne in quibus conveniant? & in quibus differant inter se?

II Voti

- 11 *Voti solemnii Castitatis effectus tres.*
- 12 *Votum solemnne ex Ordine Sacro in quo differat à Voto Religioſa Professionis?*
- 13 *Votum ſimplex cur non dirimat Matrimonium? Solemnne ſic?*
- 14 *Eccleſia decretum facit, ut ſolùm votum ſolemnne Caſtitatis dirimat Matrimonium.*
- 15 *Hebraei non faciebant Vota Caſtitatis. De Votis eorum Regula XII.*
- 16 *DEIPARA prima fuit, qua fecit perpetuum votum Caſtitatis, Paupertatis, & Obedientie.*
- 17 *Votum ſolemnne Caſtitatis Quo Jure dirimat Matrimonium? Controverſia magna inter Thomiſtas, & Scotiſtas.*
- 18 *Thomiſtarum rationes. Earum reſolutio num. 22.*
- 19 *Scotiſtarum argumenta.*
- 20 *Jefuitarum Vota ſimplicia an dirimant Matrimonium?*
- 21 *Jefuita poſt emiſſa Vota dimiſſi à Religione an poſſint nubere.*
- 22 *Votum ſolemnne Caſtitatis quo tempore cœpit dirimere Matrimonium?*
- 23 *Canones facientes dictum votum impedimentum dirimens.*
- 24 *Impedimentum Voti ſolemnis dirimens eſt antiquiſſimum.*
- 25 *Chriſtus, ac Apoſtoli an etiam Vota Religionis emiſerint?*
- 26 *Vota omnia Caſtitatis in primis ſæculis Eccleſia An tantum ſimplicia?*
- 27 *Clericis in Sacris quando prohibitum ſit Matrimonium?*
- 28 *Papa an poſſit diſpenſare in voto ſolemnis Caſtitatis?*
- 29 *Historicis antiquis eſt credendum.*

Post conditionis Impedimentum dirimens, ſequitur illud quod vocatur *Votum*, quod eſt in numero Impedimentorum Tertium; & completitur *Votum ſolemnne Caſtitatis* tum Religioſorum, tum Monialium, à quo dirimitur Matrimonium poſt emiſſionem ejusdem Voti contractum; cui compar eſt *Votum ſolemnne Caſtitatis*, quod emittunt hi, qui ſuſcipiunt Ordines Sacros; & numeratur inter eadem impedimenta dirimentia loco octavo ſub hoc nomine *Ordo*; ſed quia utriusque Voti eſt idem effectus in dirimendis Matrimoniis, nos de utroque agemus in præſenti Deciſione, in qua videbimus:

1. *Votum unde dicatur, & Quid ſit?*
2. *Quotuplex ſit?*
3. *An in Lege veteri fuerint Vota ſolemnia Caſtitatis?*
4. *Quo Jure, & à quo tempore Vota Caſtitatis ſolemnia dirimant Matrimonium?*
5. *An Summus Pontifex poſſit in eis diſpenſare ad effectum, ut tam Ordinati in Sacris, quam Religioſi poſſint contrahere Matrimonium?*

Quo ad Primum. Hoc nomen *Votum* plures habet ſignificationes; aliquando enim ſignificat deſideria animi noſtri, auſpicia, ſeu deprecationes; unde hi, qui augurantur felicitatem Heris, vel amicis ſuis in feſtis Domini Natalitiis, Doct. Clericali Tom. II, Lib. VI.

ſolent, ut plurimum, dicere, exaudiat Cœtum *Vota mea*. Aliquando denotat animi gratitudinem, & gratiarum actionem; prout in tabelis votivis, quæ offeruntur ad Altare alicujus Sacræ Imaginis, vel Sancti pro recepto aliquo beneficio, quæ dicuntur *Vota*. Aliquando innuit ſuffragium, ſeu vocem, quam quis petit ab electoribus in collatione alicujus tituli; ſolent enim competitorum rogando dicere, flagito ad favorem meum *Votum veſtrum*. Aliquando idem eſt, ac opinio; cum enim inter plures de aliqua re diſceptatur, qui dicit opinionem ſuam, ſolet concludere, tale eſt meum *Votum*. Hinc doctiſſimus Canoniſta Auguſtinus Barboſa, inter cætera egregia ejus opera typis impreſſa, dedit in lucem Libros tres, quos *Vota Canonica* appellavit, ideſt ejus opiniones in Conſultationibus exhibitis iis, qui cum conſulere voluerunt ſuper controverſiis, & rebus dubiis, de quibus in prædictis Votis. Aliquando *Votum* ſignificat Matrimonium, l. 3. ff. De *Succeſſion*. unde quando quis ſecundo nubit, ſolemus dicere, tranſit ad ſecunda *Vota*. cap. 9. de *teſtib.* & cap. 5. de *Sponſalib.* Principaliter tamen *Votum* ſignificat oblationem, donationem, ſpontaneamve largitatem, quam quis facit Deo, vel Sanctis ejus in obſequium, & honorem ipſius Dei, vel Sanctorum; & dicitur *Votum* à voluntate; ſiquidem cum vovens non ſit obligatus ad illam rem tradendam, ex mera, ac libera ſua voluntate vult illam tradere; & ſic *Votum* appellatur quaſi *Volitum*, eò quia vovens ſpontè vult rem votam dare, ac offerre juxta ſuam voluntatem, quæ primùm movit rationem ad promittendum juxta S. Thomam 2. 2. quaſt. 88. art. 1.

Definitur autem *Votum*, quòd ſit *deliberata promiſſio facta Deo, de re ipſi grata*. Tamburin. libr. 3. in *Decal.* cap. 9. num. 1. Leſſius de *Juſt. & Jure* lib. 2. cap. 40. num. 1. Vel, ut alii dicunt, *deliberata promiſſio facta Deo de meliori bono*. Cotonius libr. 1. *Contror.* 12. cap. 1. num. 1. & paſſim Moraliftæ omnes, qui notant quinque eſſe neceſſaria ad validitatem Voti. *Primo* quòd factum ſit cum animi deliberatione; ideſt cum animadverſione ad id, quòd quis vult Deo promittere; & hæc animadverſio non requirit longam mentis agitationem; ſed tantam deliberationem, quanta ſufficit ad peccandum mortaliter, juxta Gloſſam in cap. *Mulier*. 32. quaſt. 1. dicentem *per quantam deliberationem quis poteſt obligari diabolo*, (nempe per peccatum) *poteſt etiam obligari Deo*, (ideſt per *Votum*.) Ratio neceſſariæ deliberationis eſt, quia *Votum* eſt lex, quam ſibi vovens imponit ideò opus eſt maturo judicio; quo ceſſante, *Votum* non tenet, ut in ſemidormiente, Semiebrio, & in primis quibuſdam moribus; etſi ita vovens venialiter peccaret. Tamburin. d. libr. 3. cap. 10. ſ. 1. & 2. Leſſius d. cap. 40. num. 2. *Secundo* *Votum* debet eſſe ſpontaneum; alioquin ſi emiſſum ſit per vim, & metum, ſeu cum errore, non tenet. Leſſius *ibidem* num. 5. & Tamburin. libr. 1. in *Decal.* cap. 2. ſ. 4. & d. libr. 3. cap. 13. *Tertiò*, requiritur, ut Vovens habeat veram intentionem ſe obligandi, quia ſine ea promittens ſolis verbis, non facit *Votum verum*; cum, ut ſupra di-

pra diximus, hoc pendeat à voluntate, Lessius num. 6. & Tamburin. d. libr. 3. cap. 12. *Quarto*, Ut res promissa sit grata Deo; vel ut alii dicunt, de meliori bono, quia promittere cuiuspiam quod ei displicet, non est rem gratam offerre, sed minari. Deo autem non potest placere res, quæ non sit bona, ac de meliori bono. Lessius ubi *supr.* num. 8. Tamburin. d. libr. 3. cap. 15. ubi fuse probat, rem, quam quis vovet, esse debere possibilem, honestam, non indifferentem, nec impediendam majus bonum. *Quinto* necesse est, ut vovens possit se obligare; idè qui usum rationis non habent, invalidè, vovent; & qui sub aliorum potestate sunt, ut filii familias, & Religiosi, non nisi de consensu Superiorum vel expresso, vel tacito, vovere possunt; quod quomodo sit intelligendum, declarat Tamburin. d. libr. 3. cap. 12. §. 5. Tandem dicitur in definitione, quod Votum sit promissio, ad denotandum, quod non sufficit solum propositum in mente retentum faciendi rem aliquam, sed opus est, ut ille mentis conceptus deducatur ad promissionem, resolutivè determinando, & spondendo ipsi Deo, vel verbis externis, vel interno actu voluntatis rem illam in mente conceptam exequi, & ad Dei gloriam facere, ac adimplere, ut pluribus demonstrant idem Tamburin. d. libr. 3. cap. 11 & Lessius d. cap. 40. libr. 2. à num. 20. & *segg.*

Quo ad secundum. Plures Voti divisiones dantur à Theologis de illo differentibus. Prima est, quod Votum aliud est commune, aliud particulare. Ita Magister *sent.* in 4. dist. 38. & ibi S. Thomas, Durandus, Richardus, & alii. Votum commune vocant illud, quod fideles faciunt in Baptismo, dum interrogati, respondent, *Abrenuncio Satana. & omnibus pompis ejus &c.* fit enim hæc promissio communiter ab omnibus, qui baptizantur. Nihilominus, ut advertit Lessius d. libr. 2. cap. 40. num. 29. talis promissio non est verè, ac realiter Votum, quia tantum est professio vitæ Christianæ; aliàs sequeretur, quod omne peccatum baptizatorum esset sacrilegium, & contineret duas malitias, unam contra Legem Dei, aliam contra Votum, quod à nemine docetur. Votum particulare est illud, quod quilibet emittit juxta propriam devotionem. Secunda divisio Voti est, quod aliud est conditionatum, sitque sub particula *si*; aliud est absolutum, non habens dictam particulam conditionalem. Differunt inter se, quia primum non obligat, nisi adimpleta conditione. Secundum statim est obligatorium. Lessius d. cap. 40. num. 30. Tamburin. d. libr. 3. cap. 9. num. 1. Tertia est, quod Votum conditionale aliud est pœnale, scilicet dum promittitur, seu vovetur aliquid in pœnam delicti, ut si blasphemaverò, voveo recitare Rosarium; aliud non est pœnale, sed potius in gratiarum actionem; ut si sanus fiam ab hac infirmitate, voveo tale opus bonum me facturum. Lessius ubi *supr.* Quarta divisio est, quod aliud Votum dicitur expressum, factum scilicet expressis verbis; aliud tacitum; nempe sola mente, sed voluntariè interius determinatum. Quinta, quod Votum aliud est *Personale*, ut oratio, jejunium; aliud *Reale*, ut ele-

emosyna; aliud *Mixtum*, ut Peregrinatio. Sexta, quod aliud est *Temporale*, limitatum scilicet ad certum tempus, aliud *Perpetuum*; quando ad illud vovens obligat se tota vita durante. Lessius d. cap. 40. sub num. 31. Septima, quod aliud est affirmativum, quando promittitur, aliquid facere, ut jejunare; aliud negativum, dum vovens promittit, se ab aliqua re abstinere; ut carnes non manducare. Tamburin. d. cap. 2. num. 2. qui alias divisiones, sed minùs essentielles innuit. Octava verò divisio principalior, & magis importans est, quod Votum aliud est *Simplex*, aliud est *Solemne*. Illud dicitur Votum *Simplex*, quod emittitur à qualibet particulari persona ex sui devotione, dum aliquod bonum opus in suis orationibus offert Deo absque alia solemnitate, sed ad sui ipsius beneplacitum. *Solemne* verò appellatur illud, quod est conjunctum susceptioni status Religiosi immutabilis; & verificatur in duobus casibus tantum; videlicet in susceptione Ordinis Sacri, cui ex decreto Ecclesiæ annexum est Votum Castitatis perpetuæ; & in Professione Religiosa, in qua emittuntur tria vota. *Solemnia* Castitatis, Paupertatis, & Obedientiæ, & in utroque casu Voventes immutabiliter dedicantur Statui Ecclesiastico, cap. *Unic. de Voto*, & *Voti redempt.* in 6. Lessius d. libr. 2. cap. 40. num. 31. Tamburin. d. libr. 3. cap. 9. num. 2. & Cotonius d. libr. 1. *Contravers.* XII. num. 11. ubi ita: *Votum in primis aliud est simplex, aliud solenne. Primum consistit in sola promissione vovens, Secundum addit acceptationem per Superiorem, vel ab eo substitutum ex parte Dei, quale solum est in professione Religiosa, & Voto Castitatis adnexo Sacris Ordinibus. Reliqua sunt simplicia.*

Igitur quod ad rem nostram attinet, cum reperiantur Vota Castitatis *Simplicia*, nec non Vota Castitatis *Solemnia*; hæc *Solemnia* sunt, quæ constituunt Impedimentum dirimens Matrimonium; & propterea Votum Castitatis *Solemne* emissum vel in susceptione Ordinis Sacri, vel in Professione Religiosa reddit Matrimonium irritum, & invalidum, si post emissum votum attentetur. cap. *Meminimus.* & cap. *fin. Qui Clerici, vel voventes.* cap. *Unic. de Vot.* in 6. Concil. Trid. *sess.* 24. can. 9. Iustus de *Dispensat.* libr. 2. cap. 14. num. 77. & Salmanticenses tom. 14. in tract. de *Statu Religioso tract.* 15. cap. 6. num. 19. & *segg.* ubi doctè advertunt, quod Votum *Solemne* Castitatis convenit cum Voto Castitatis *simplicis* in duobus; nempe, quod utrumque Votum impedit Matrimonium, itaut licitè contrahi non possit; & quod utrumque obligat ad abstinendum ab omni actu venereo, sive interno, sive externo contrario Castitati; differunt autem in hoc, quod Votum *simplex* castitatis impedit tantummodò contrahere Matrimonium; at si de facto contrahatur, est validum, etsi contrahens mortaliter peccet, nec possit perire debitum, antequam obtineat Voti dispensationem; Votum verò *solemne* castitatis non solum impedit, sed etiam dirimit Matrimonium, redditque illud invalidum; sive Votum *solemne* insurgat ex suscepto Ordine Sacro, sive ex facto

ex facta Professione Religioſa. Idcirco iidem Salmanticenſes *d. num. 19. & 20.* notant tres eſſe effectus communes utriuſque Voti ſolem-
 nis Caſtitatis tam ex Ordine Sacro, quam ex
 11 Religioſa Professione reſultantis. *Unum*, ſpon- ſalia antea contracta diſſolvere, & ſubſequuta irritare. *Alterum*, dirimere Matrimonium quod cumque poſt ipſum Votum celebratum. *Tertium*, prohibere omnem actum venereum in- ternum, & externum, qui omnibus hominibus prohibitus eſt extra Matrimonium. Similiter *d. num. 20.* advertunt Votum ſolemne Caſti- tatis ex Ordine Sacro reſultans diſſerre à Voto
 12 ſolemni Caſtitatis ex Professione Religioſa pro- veniente in eo, quòd hoc dirimit Matrimo- nium ratum, non conſummatum, ante profes- ſionem ipſam initum; quam virtutem non ha- bet Votum prædictum ex Ordine Sacro na- ſcens, eſti ſolemne; ut demonſtravimus ſupra *Decif. XIII. n. 9. num. 25. & num. 43.* ubi di- ximus per ſuſceptionem Ordinis Sacri non di- rimi Matrimonium ratum antea contractum. Nec eſt omittendum, quod addunt iidem Sal- manticenſes *d. tract. 15. cap. 6. num. 23.* nem- pè additum utroque Voto ſolemni Caſtitatis & per Ordines Sacros, & per Religioſam Pro- feſſionem; caſu quo is peccaret mortaliter con- tra Caſtitatem, non teneri in Confeſſione ex- plicare utrumque Votum, eò quia non diſſer- runt ſpecie; & tale peccatum habet tantum circumſtantiam aggravantem, ut docent etiam *Lezana in Summ. tom. 1. cap. 5. num. 8. Sanchez in Decal. libr. 5. cap. 6. num. 4. & de Matrim. lib. 7. diſp. 28. à num. 25. Palaus diſp. 3. punct. 1. num. 3. Pellizar. tract. 4. cap. 3. num. 38. & 63. ac etiam Suarez de Religio- ne tract. 8. libr. 3. cap. 16. num. 5.*

Gravis autem controverſia agitur inter Theologos, ac Canoniſtas in reddenda ratione, ob quam votum ſimplex non dirimat Matrimo- nium? Votum autem ſolemne illud dirimendi
 13 vim habet? Alii dicunt, quia per Votum ſole- mne Vovens confeſcatur Deo, non autem per Votum ſimplex Alii, quia Votum ſolemne Caſ- titatis eſt actus publicus, nam fit coram Præ- lato; ſimplex verò Votum privatim emittitur. Alii, quòd qui ſolemne Votum facit Caſtitatis tradit corpus ſuum in dominium, & poſſeſſio- nem Religionis; ſecus qui de per ſe ſimpliciter vovet Caſtitatem; unde hanc rationem, quæ potentior cæteris videtur, reſert Maſtrius in 4. *d. diſp. 7. num. 436.* ita dicens: *Hæc etiam eſt ratio, cur Votum ſolemne Matrimonium dirimat, ſimplex verò tantum impediât, quia res uni promiſſa poſſeſt quidem valide, quam- vis illicite, tradi alteri; ſed res ſemel tradi- ta uni, & in ejus dominio reſpoſita, non poſſeſt amplius valide alteri tradi: unde votum ſole- mne ſe habet tanquam ſpirituale conjugium; non poſſeſt autem quiſquam, poſtquam ſemel tradidit dominium ſui per Matrimonium uni conjugii, tradere amplius alteri; & pro hac ſententia citantur S. Thomas, Divus Bonaventura, Richardus, Durandus, & alii plurimi. Cæterum ipſe Maſtrius innixus do- ctinæ Magiſtri ſui Scoti in 4. diſt. 38. quaſt. Unic. ait cauſam differentiæ inter utrumque Caſtitatis Votum hanc eſſe, quia Eccleſia voluit,*

ſtatuit, & decrevit, quòd Votum ſolemne di- rimeret Matrimonium; non etiam Votum ſim-
 14 plex, ut deſumitur ex *cap. Unico. de Voto in 6.* in illis Verbis: *Voti ſolemnitas ex ſola Ec- cleſie conſtitutione eſt inventa;* & ideò ita recentiores concorditer tenent ſerè omnes, do- centes, Votum ſolemne, & ſimplex Caſtitatis non diſſerre eſſentialiter, nec ex ipſius Voti natura, nec jure divino; ſed tantum acciden- taliter ex ſola Eccleſiæ conſtitutione. Sanchez *de Matrim. lib. 7. diſp. 25.* Baſilius Pontius *lib. 7. cap. 9.* ubi D.D. cumulat, idemque fa- cit Averſa *quaſt. 15. ſect. 1. Verſ. Sed dicendum nihilominus eſt.* noviffimè Eminentiff. Cardin. de Lauræa *de Matrim. diſp. 30. art. 5. per to- tum* atque Salmanticenſes *d. tom. 14. de Sta- tu Religioſo tract. 15. cap. 1. à num. 36. & ſeqq.*

Quo ad Tertium: Si quærimus, An in le- ge Veteri fuerint Vota ſolemnia Caſtitatis: Re- ſpondendum eſt negativè; ſiquidem in Leviti- co *cap. 27.* traduntur duodecim ſequentes Re-
 15 gula ſervandæ in Votis, quæ faciebant Hebræi, & nihil in eis reperitur circa Votum Caſtitatis. Prima Regula erat, quando homo vovebat ſeipſum ſervire Deo in Templo, & tunc pote- rat, redimere ſeipſum à Voto per certi pretii à Sacerdotibus taxandi ſolutionem. *Homo qui votum fecerit, & ſpoponderit Deo animam ſuam, ſub aſtimatione dabit pretium. Levit. 27. 2.* Solebant enim Hebræi per votum ſe mancipare cultui divino in tabernaculo, vide- licet ut portarent aquam, vel ligna ad Sanctua- rium pro ſacrificiis, ut vererent atria, ſubſer- virent Levitis, & ſimilia propria Virorum. Mulieres autem ſi ſeipſas ſic vovebant; ſtabant in cellulis Templi, & ibi præſtabant quæ ſui ſe- xui convenientia erant, nempe nere, telas te- xere, Sacerdotes, & Leviticas veſtes confe- cere, lavare, & reparare, ut obſervant in hunc locum Cornelius à Lapide, & Tirinus; adden- tes, quòd hi voventes ſe liberabant à Voto per ſolutionem pretii, ne nimio oneri fuiſſent San- ctuario, quòd eos omnes alere debuiffet, unà cum Gabaonitis, ac Nathineis, qui ad prædicta ſervitia præſtanda naturaliter erant obligati. Pretium autem ſolvebatur in majori, vel mino- ri ſumma reſpectu ad ætatem Vovens. qui ſe à Voto redimere volebat, ut definit Texrus Sacer *d. Levit. cap. 27. à num. 5. & ſ. 99.* Secunda Regula erat, quando quis vovebat animal immolabile Deo; & hoc dari debebat, & immolari, nec redimi, aut mutari poterat. *d. cap. 27. Verſ. 9.* Tertia erat circa animal immundum, quod immolari non poterat; hoc enim ſi Deo vovebatur, vendi debebat pretio per Sacerdotem taxato; ut *d. cap. 27. verſ. 11.* Quarta erat, ſi domus erat vota Deo; vendeba- tur pretio, quod Sacerdos taxabat; addita ulterius quinta parte pretii, ſi ipſe vovens eam redime- re volebat; ut *d. cap. 27. verſ. 14.* Quinta con- cernebat Vota agrorum; qui quidem redimi po- terant, per ſolutionem pretii habito reſpectu ad fructus ex eis percipiendos. *d. cap. 27. verſ. 16.* Sexta erat, caſu quo vovens agrum noller eum redimere; nam vendebatur alteri, & amplius il- lum ipſe vovens habere non poterat, *d. cap. 27. verſ. 20.*

vers. 20. Septima ordinabat, ut omne pretium pondere Sanctuarii solveretur. *ibid.* vers. 25. Octava vetabat vovere primogenita, quia jam erant propria ipsius Dei, unde ait vers. 26. *Primogenita, quæ ad Dominum pertinent, nemo sanctificare poterit, & vovere; sive bos, sive ovis fuerit, Domini sunt.* Nona mandabat, ut primogenitum animal immundum venderetur. *d. cap. 27. vers. 27.* Décima volebat, quod res, vel personæ quæ vovebantur Deo, per Votum, ab Hebræis appellatum *Cherem*; à Græcis verò *Anathema*, redimi non possent, sed mori deberent, vel morte naturali, si erant animalia, aut hostes Dei, ut factum fuit de Urbibus Jericho, Amalecitarum, & Chananzeorum; vel morte civili; remanendo in perpetuum servitium Templi, ut de Samuele, & de Nazareis exemplificat Tirinus, & Cornelius à Lapide *d. cap. 27. vers. 28.* Undecima, & Duodecima Regula disponebat de Votis concernentibus fruges, & animalia, de quibus Deus decimam sibi reservaverat; unde ipsa Decima non poterat cadere sub voto, ut *d. cap. 27. vers. 30. & vers. 32.* En igitur, quod in his omnibus votis nulla mentio fit, aut habetur de Voto Castitatis; quia *Tribus votis neminem illorum temporum adstrictum fuisse, ac proinde nec Religiosum propriè statum tunc, sed illius quandam imaginem tantum, scilicet in Elia, & Eliseo,* scribit P. Sherlogus, in *Cantic. tom. 2. Vefig. 12. num. 23.* referens ibi quindecim gravissimos Auctores ita docentes, inter quos Suarezium *de Relig. lib. 3. cap. 1.* Emin. Card. Bellarminum *lib. 2. de Monachis in Prefat. Clitovæum Antilutheri lib. 3. de Votis Monasticis. cap. 5.* Azorium *tom. 1. lib. 11. cap. 13. quest. 8.* Menochium *Instit. Oeconom. lib. 1. cap. 15.* & alios. Idcirco *eod. tom. 2. Vefig. 15. num. 35.* innuit Sanctissimam Virginem MARIAM DEI Matrem primam fuisse, quæ commorans in Templo emiserit tria Vota Monasticæ disciplinæ Paupertatis, Obedientiæ, & Castitatis, ut latè probant Petrus Antonius Spinellus *lib. De Virginis Encomiis cap. 27.* Luisius Turrianus *De Virginitate disp. 21. dub. 2.* nec non *Selectar. disputationum Theologicar. part. 2. disp. 24. dub. 1. & 2.* & nos ex SS. Patrum testimonio, ac ex Revelationibus S. Birgittæ demonstravimus supra *Decis. 111. num. 4. & 5.*

Quo ad Quartum. Inquirentibus *Quo Fure? & A quo tempore Vota Castitatis solennia dirimant Matrimonium?* Respondetur maximam esse controversiam inter Theologos, quo Jure Votum Solenne Castitatis tum in Religiosa Professione emissum, tum in susceptione Ordinis Sacri dirimat Matrimonium, post ipsum Votum contractum? Thomistæ affirmant, quod dirimit Jure naturali divino, ut ostendunt Salmanticenses *tom. 8. de Statu Religioso tract. 20. disp. 1. dub. 6.* ubi *num. 77.* allegant DD. ita tenentes, inter quos S. Thomam, Divum Bonaventuram, & alios plurimos, prout ex modernis Gonetum *de Matrim. disp. 9. art. 2.* E contra Scotistæ defendunt, Votum solenne Castitatis solo Jure Ecclesiastico dirimere Matrimonium; quibus adherent Cano-

nistæ, quos longa manu citat Sanchez *de Matrim. lib. 7. disp. 26. num. 2.* quibus adimpulantur Maltius in *4. Sent. d. disp. 7. num. 439.* & Emin. Card. de Lauræa *d. disp. 30. de Matrim. art. 5. per totum.* Rationes præcipuæ Thomistarum sunt, 1. Quod Syricius Papa *Epist. 1. cap. 6.* (relata in *cap. Si quis Sa. 13. cro. 27. qu. 1.*) infligit gravissimas penas contra Sacratas Virgines nubentes, & jubet eas separari; dicens, *& Verbo Domini, & Canonica auctoritate.* Igitur, (ajunt) Si Verbo Domini; ergo irritatio Matrimonii ipsarum est de Jure Divino. 2. Quia Concilium Tridentinum *sess. 24. de Matrim. can. 9.* ait, *Anathema* asserentes esse validum Matrimonium contractum post emissâ Vota Solennia, non obstante Lege Ecclesiastica. *& Voto.* Ergo Jure dirimendi in Voto provenit non à solo Jure Ecclesiastico, sed etiam à Jure naturali Divino, cujus est ipsum Votum. 3. Quia de Jure naturæ est, ut facta donatione alicujus rei, & translatio dominio illius, hæc non possit alteri donari. Sed Religiosus per Votum Solenne Castitatis, prout etiam Clericus in Ordine Sacro, donavit corpus suum Deo, & sui ipsius dominium transtulit in Religionem, ac Ecclesiam, respectivè. Ergo impedimentum dirimens Voti Solennis provenit à Jure naturali Divino. 4. Conjugatus non potest inire conjugium cum altero de Jure naturæ, quia non habet amplius dominium sui corporis, Ergo ex eodem Jure neque Religiosus, qui privavit se corporis sui dominio,

E contra Scotistæ, & Canonistæ tenent, solo Jure Ecclesiastico esse introductum hoc Voti solennis impedimentum dirimens. 1. Quia si dirimeret ex Jure naturali Divino, etiam Vota simplicia Matrimonium dirimerent; nam eadem essentialiter idem sunt cum Solemnibus, *cap. Rursus. Qui Cleric. vel Vovent.* 2. Quia Vota Castitatis eatenus dirimunt Matrimonium, quatenus Solemnia sunt. Sed Solemnitatem receperunt à solo Jure Ecclesiastico, ut expresse legitur in *cap. Unico. De Voto in 6.* Et in *Constitutione 89. Gregorii XIII. Incipien. Ascendente Domino.* 3. Quia *ibid.* Papa constituit, ut Vota simplicia Jesuitarum emissâ in Religione post biennium habeant vim dirimendi Matrimonium postea contractum. Ergo hanc vim habent à solo Jure Ecclesiæ etiam omnia alia Vota Solennia. 4. Quia de Jure naturali servus, etsi subditus Domino suo, non prohibetur contrahere Matrimonium, ut probatum est supra *Decis. XX. num. 11.* Ergo neque ex Jure naturali Religiosus, quamvis constitutus in dominio sui Superioris. 5. Quia lex naturæ in obligationibus tantummodò facit, ut res promissa uni, illicitè tradatur alteri; non etiam invalidè. Ergo idem dicendum in Voto solenni ex natura rei, & ex Jure naturali. 6. Quia eadem est obligatio facta Deo per Votum simplex Castitatis, ac per Votum Solenne; est enim in utroque idem Deus, cui vovens se obligat, & eadem res, quæ ponitur in obligatione, scilicet continentia, & castitas. Sed Votum simplex Castitatis non dirimit. Ergo dirimere, & irritare Matrimonium non competit Voto Solenni ex Jure naturali Divino, sed Ecclesiastico tantum. 7. Quia ex

supraci-

supracitata *Constitutione* 89. Gregorii XIII. Vota simplicia Jesuitarum post biennium emissā, possunt à suis Superioribus cassari, & annullari, licentiando professos à Religione, qui ita licentiati possunt validè contrahere Matrimonium, dummodò non sint ordinati in Sacris, ut notat Emin. Card. de Lauræa d. *disp.* 30. num. 120. Ergo vis dirimendi, quam habet Votum Solemne, non est à Jure naturali divino, sed à solo Jure Ecclesiastico. 8. Quia status Religiosus Jure naturæ non destruit Matrimonium, nec ab eo destruitur; ut patet in conjugato, qui de licentia Uxoris intrat Religionem, firmo remanente Matrimonio. 9. Quia antiquitus Professio in Religione non dirimebat Matrimonium subsequens, nam Virgines (illæ saltem, quæ post Vota morabantur in paternis domibus, & non in Monasteriis) nubentes post emissā Vota pledebantur quidem gravi poenitentia; sed earum conjugia non irritabantur. cap. *Quotquot. cap. Virgines. & cap. Si qua Virgo*, 27. q. 1. Quare ex his, & aliis rationibus, à solo Jure Ecclesiastico provenire, quòd Votum solemne dirimat Matrimonium subsequens, tenet Glossa in cap. 1. *Verb. Sub testimonio*, 27. q. 1. & in cap. *Rursus. Verb. Apud Deum. Qui Clerici, vel voventes*; & ibi Jo. Andreas, Abbas, Ancharanus, & omnes Canonistæ, super eo scribentes, quos longa serie cumulat, cum innumeris propemodum Theologis Scholasticis, & Moralibus ipse Sanchez d. *libr. 7. de Matrim. disp.* 26. num. 2. & idem Sanchez addit in *Præcept. Decal. tom. 2. libr. 5. cap. 1. num. 6.* ubi ita loquitur: *At Sententia, quam verissimam puto, ait, Solemne Professionis Votum, & simplex non differre per se, & essentialiter ex utriusque Voti natura, sed solum accidentaliter, & extrinsecè, ex sola Ecclesiæ constitutione: ac proinde totam Voti Solemnitatem esse solius Juris Ecclesiastici; quamvis ipsa Voti obligatio erga Deum sit Juris Divini naturalis, cujus est etiam obligatio Voti simplicis; & allegat text. in cap. Unico. De Voto in 6. ubi Bonifacius VIII. Episcopo Riterensi interroganti, quòd Votum debeat dici Solemne, ad Matrimonium subsequens irritum reddendum? ait, Solemnitatem Voti ex sola Ecclesiæ institutione inventam esse. Quare ultra supracitados DD. per Sanchezium in utroque loco, quòd Votum Solemne dirimat subsequens Matrimonium ex solo jure Ecclesiastico, tenent inter modernos Fagnanus in cap. *Quanto*, num. 106. De *Translat. Episc. tom. 2. & in cap. Ex parte*, num. 13. De *Convers. Conjug. tom. 5. & in cap. Ut privilegia*, num. 30. De *Privileg. tom. 7.* Justus de *Dispensat. d. libr. 2. cap. 14.* num. 79. & ibi Filiucius, ac Bonacina. Item Emanuel Gonzalez in cap. *Innuante*, num. 11. *Qui Clerici, vel voventes tom. 4.* Mastrius, & Emin. Card. de Lauræa *supr. num. 17.**

Nec obstant argumenta, seu fundamenta Thomistarum relata *supr. num. 18.* Non primum ex verbis Syrii Papæ, qui jubet Virgines illas nubentes separari, vel quo ad thorum tantum, cum præcederet in eis Votum simplex Castitatis; vel quoad vinculum, si jam Ecclesiæ statuerat Solemnitatem Voti Religiosi, illud

que fecerat impedimentum dirimens, ut respondet Emin. Card. de Lauræa d. *disp.* 30. num. 125. ubi subdit, illas Voces *Et Verbo Domini*, nil aliud innuere, nisi quòd Dominus præcipit, obligationem Voti esse adimplendam, & ipsa Vota esse à quocunque servanda. Non secundum ex Concilio Tridentino *sess. 24. can. 9.* ad illud enim Emin. Card. de Lauræa d. *disp.* 30. n. 126. ita respondet: *Intentum Concilii aliud non est, quam declarare Matrimonia Sacratorum Levitarum, & Professorum Regularium esse invalida; neque per somnium cogitavit asserere, quòd Votum inhabilitet Jure naturæ; quia si sic, non fuisset necessarium tale Decretum circa Regulares.* Et infra. *Modus ergo loquendi Concilii est copulativus, seu cumulativus; nam in Ordine Sacro, & Professione Religionis adest Votum continentia, ut patet ex cap. Unico. De Vot. in 6. & ex Extravag. Joann. XXII. De Voto.* Non tertium, quia quòd donatio unius rei alicui facta, non possit alteri tradi, non provenit ex Jure naturæ ipsius donationis, sed ex acceptatione donatarii, à quo donatio recipit firmitatem. Sic quòd Religiosus, qui per Votum donavit seipsum Religioni, non possit corpus suum dare alteri in Matrimonium, non provenit à natura Voti, sed ab acceptatione jam facta per Superiores Religionis, qua attentata voluit Ecclesiæ, ut si Religiosus deinde ineat conjugium, sit irritum, atque invalidum, ut fusiùs disserit ipse Emin. Card. de Lauræa d. *disp.* 30. num. 127. Non Quartum, quia Uxoratus non impeditur de Jure naturæ plures Uxores ducere, ut faciebant Sancti Patriarchæ in Lege Veteri; sed impedimentum provenit ab acceptatione ejus corporis facta à prima Uxore, cui Maritus illud tradidit cum hac conditione, ne alii daret; id quòd à parte Viri non servabatur in Lege Moysæ, sed in Evangelica fuit firmatum Jure Divino à Christo Domino, à quo Polygamia fuit proscripita, ut ostendimus supra in *Decif. X. à num. 15. & segg.* Inconcussa itaque est hæc Scotistarum, & Canonistarum opinio, quòd Impedimentum dirimens Voti Solemnis provenit tantummodò ab Ecclesiastico Jure.

Quòd verò ad Tempus, quo Votum Solemne coepit dirimere Matrimonium postea contractum? Respondet Emin. Card. de Lauræa d. *disp.* 30. de *Matrim. num. 80.* quòd, *Solemnitas Votorum continentia, licet sit ab Ecclesiæ introducta, tamen est antiqua etiam quoad nomen: quoad rem verò, & effectum dirimendi est antiquissima.* Cornelius à Lapide *Commentar. in Epist. Divi Pauli 1. Timoth. 5. Vers. 12.* in fine, ait: *Quando hæc Solemnitas Voti coeperit esse impedimentum dirimens Matrimonii, non adeò constat. Verisimile est diversis in locis, diversis temporibus coepisse; sed generatim à tota Ecclesiæ receptum esse sub Anno Domini 1139. quando sub Innocentio II. in Concilio Romano hoc impedimentum communi Episcoporum decreto sancitum, & constitutum est.* Porro ut Studiosis Lectoribus nota sit antiquitas hujus impedimenti, placeat hic summatim recensere Canones, ac eorum tempora, de eodem loquentes incipiendo à

do à Tridentino Concilio, & ascendendo ad antecedentes vetustissimos annos. Itaque

Concilium Tridentinum completum Anno 1563. in sess. 24. de Matrim. can. 9. dicit: Si quis dixerit Clericos in Sacris Ordinibus constitutos, vel Regulares castitatem solemniter professos, posse Matrimonium contrahere, contractumque validum esse &c. Anathema sit.

Bonifacius VIII. qui sedebat Anno 1300. in cap. Unic. De Voto in 6. ita decrevit: Presentis declarandum duximus oraculo Sanctionis, illud solum Votum debere dici Solemne, quantum ad post contractum Matrimonium dirimendum, quod Solemnizatum fuerit per suspensionem Sacri Ordinis; aut per Professionem expressam, vel tacitam factam alicui de Religionibus per Sedem Apostolicam approbatum.

Celestinus III. in Apostolica Sede stans An. 1191. de hoc Voti impedimento sic in cap. Rursus. 6. Qui Clerici, vel Voventes. loquitur: Rursus quidam Votum Castitatis emittens, iuravit se quandam ducturum postea in Uxorem: Unde à Fraternitate tua requisiti arbitramur, quod cum simplex Votum apud Deum non minus obliget, quam Solemne, pro eo quod iuravit, temere penitentiam agat, & Votum, quod Deo fecit, studeat observare. Erat igitur tunc temporis in Ecclesia Votum simplex Castitatis, & Votum Solemne; primum impediēbat tantummodò; secundum etiam dirimebat Matrimonium.

Alexander III. qui Universalem Ecclesiam regebat Anno 1160. in Epistola ad Episcopum Oxoniensem. quæ habetur in Appendice Concilii Lateran. III. de Conjugatis, sic scripsit: Si quis spem se Religione devovit, & habitu suscepto Professionem fecit, postmodum sibi aliquam copulaverit, cogendus est ab ea discedere, & ad Ecclesiam cui se contulerat, debet sine contradictione transire.

Innocentius II. qui creatus Papa An. 1130. vixit annis tresdecim in Pontificatu, ita decrevit in Concilio Lateranensi 11. cap. 7. & refertur in cap. Illi Lex. 27. qu. 1. Ut Lex continentia, & Deo placens munditia in Ecclesiasticis personis, & Sacris Ordinibus dilatetur, statuimus, quatenus Episcopi, Presbyteri, Diaconi, Subdiaconi, Regulares, Canonici, Monachi, atque Conversi Professi, qui sanctum transgredientes propositum, Uxores sibi copulare presumpserint, separentur; huiusmodi namque copulationem, quam contra Ecclesiasticam regulam constat esse contractam, Matrimonium non esse censemus. Qui etiam ab invicem separati pro tantis excessibus penitentiam agant. Idipsum quoque de Sanctimonialibus feminis, si (quod absit) nubere attemptaverint, observari decernimus. Clarè loquitur, quod prædictorum Matrimonia erant irrita.

Gregorius II. qui sedebat Anno 720. in Concilio Romano, in quo intervenerunt Episcopi duo, & viginti, anathemate ferit faminas Deo per Vota sacratas, quæ ausæ essent nubere; ut in tom. 3. Concilior. pag. mihi 416. 417.

In Concilio Toletano IV. celebrato de An.

633. sub Honorio Papa I. Idem decernitur in can. 51. his verbis: Nonnulli Monachorum egredientes à Monasteriis, non solum ad sacrum revertuntur, sed etiam Uxores accipiunt. Igitur revocati in eodem Monasterio, à quo exierant, penitentia deputentur; ibique desinant crimina sua, unde decesserunt. Per hanc autem restitutionem ad Monasterium innuitur nullitas Matrimonii contracti; sicut restitutio Monachi ad ejus Uxorem nullitas professionis. cap. Agathosa. 27. q. 2. cap. Si quis conjugatus, Et cap. Quia Agathosa. 27. q. 2. cap. Quadam de Conversi Conjugati.

S. Gregorius Papa I. fuit creatus An. 590. in Epist. ad Bonifacium relata in cap. Viduas. 27. q. 1. statuit, sive Virgines velatas, sive Viduas Religionem professas, postea nubentes, esse revocandas, graviterque puniendas juxta Decretum Innocentii Primi, de quo infra.

Gelasius Papa, qui sedebat Anno 492. id ipsum statuerat in Epist. ad Episc. Sicilienses, quæ legitur in cap. Neque Viduas 27. q. 1.

Innocentius I. electus Pontifex Anno 402. in Epist. ad Victorium, & in decretis cap. 9. pronunciavit his verbis, quæ leguntur in cap. Ha vero. & cap. Quæ Christo. ead. 27. q. 1. Ha vero, quæ necdum sacro velamine tecla, tamen in proposito Virginali semper se permanere simulaverunt, licet velata non fuerint, si forte nupserint, his agenda aliquanto tempore penitentia est; quia sponsio earum à Domino tenebatur. Se enim inter homines solet bona fidei contractus nulla ratione dissolvi, quando magis ista pollicitatio, quam cum Deo pepigit, solvi sine vindicta non debet. Certe loquitur Papa de nullitate nuptiarum, cum sponsionem factam Deo in professione non posse solvi affirmet. Idem dicit in seq. cap. Quæ Christo, in quo comparat nuptias Sanctimonialium cum Matrimonio illius mulieris, quæ vivente primo marito, alteri nubit; illud enim esse irritum, ac invalidum nemo dubitare potest.

Concilium tandem Carthaginense IV. quod fuit celebratum Anno 397. & deinde ab Anastasio Papa I. qui fuit electus Anno 398. confirmatum, Sanctimonialium nuptias damnavit, easdem adulterio similes, idest irritas, & invalidas decernens, ut refertur in cap. 1. d. causa 27. quæst. 1. his verbis: Quæ se devoverunt Domino, & veste Laicali abjecta, sub testimonio Episcopi, & Ecclesie in religioso habitu apparuerint, postea verò ad nuptias seculares transferunt, secundum Apostolum. 1. Timotheus. damnationem habebunt; quia fidem castitatis, quam Domino voverunt, irritam facere nisa sunt. Tales ergo persona à Christianorum communione sequestrentur, neque convivio cum Christianis communicent: nam si adulteræ conjuges reati sunt viris suis obnoxia, quanto magis illa, quæ Religiositatem mutaverunt, crimine adulterii notabuntur? Deducitur ex his omnibus, Impedimentum Voti solemnitis dirimens Matrimonium postea contractum esse antiquissimum in Ecclesia, & ab ejus incunabilis incēpisse; ut demonstrat idem Emin. Card. de Lauræa d. disp. 30. art. 2. §. 5. & con-

& confirmari potest ex pluribus, ac eruditis rationibus, quibus Cornelius à Lapide *Comment. in Act. Apost. cap. 5. Vers. 2.* probat, 26 Christum Dominum, ac SS. Apostolos tria Religionis Vota emisisse, ideò eorum tempore, ac decrero, Votum Castitatis Religiosum potuerit conjugia subsequenter dirimere, etsi hoc non ex scripto, sed ex traditione ad posteros transierit, prout de miscenda aqua in Calice, quod ab iisdem Apostolis emanavit. Suarez *tom. 3. in 3. part. D. Thomae disput. 45. sect. 2. dub. 2.*

Inficiendum tamen non est, plurimos Auctores gravissimos opinari, quod in primis Ecclesiae saeculis Vota Religiosorum essent simplicia, non solemnia; ideòque si Matrimonium contrahebant de facto, illicitè quidem, sed non invalidè agebant, ut conatur probare Basilus Pontius *2. Scholasticar. part. 1. quest. 3.* nec non de Matrim. *lib. 7. cap. 22.* cui adheret Paulus Sherlog, in *Cantic. tom. 3. Vers. 28. num. 33.* Ceterum responderi potest, quod in primitiva Ecclesia duo erant Ordines Monachorum, & Monacharum; nam eorum alii, voventes Castitatis, Paupertatis, & Obedientiae Vota, transibant in Monasteria; alii verò solum Votum Castitatis emittebant, & in propriis domibus apud parentes suos habitabant, ut eruditè scribit Morinus de *Sacramento Penitentiae lib. 6. cap. 13. num. 12. & 13.* ubi de differentibus Penitentibus, quibus tunc eorumdem Voventium transgressio, ac violatio castitatis pledebatur. Igitur Vota eorum, qui in domibus parentum Laicorum morabantur, erant simplicia, Matrimonium tantummodo impediens: at illorum, qui ad Monasteria transibant, & se, suaque corpora Religioni tradebant, erant solemnia, non solum impediens, sed etiam dirimens Matrimonium, de quibus intelligendi sunt Canones, ac Decreta Summorum Pontificum, & Conciliorum, supra allegata. Clericis Sacros Ordines suscipientibus interdictum fuisse Matrimonium contrahere per Apostolorum Canones, ac Decreta 28 Pontificum, & Conciliorum in primo, secundo, ac tertio Ecclesiae saeculo, latè probavimus in Decisionibus nostris *De Sacram. Ordinis Decis. XXVII. à num. 22. & seqq.* ad quam Lectorem remittimus; & videri potest Emanuel Gonzalez *Comment. in cap. 2. de Cleric. Conjug. num. 1. tom. 3.* ubi infinitos Canones de hac re allegat.

Quo ad Ultimum, in quo quaeritur, An Summus Pontifex possit in Votis solemnibus Castitatis dispensare, ad effectum ut tam ordinati in Sacris, quam Religiosi possint contrahere Matrimonium: Pugnant inter se Thomistae, atque Scotistae. Illi tenent negativam, freti eo principio, quod Votum solemnne Castitatis dirimat Matrimonium postea contractum non ex solo Jure Ecclesiastico, sed etiam Jure naturali Divino, in quo Papa dispensare non potest; ut latè nituntur probare Salmanticenses *tom. 8. de Statu Religioso tract. 20. disp. 1. dub. 7.* ubi *num. 91.* allegant Theologos 25, hanc opinionem sequentes; & *num. 109.* negant omnia exempla, ab Historicis relata; dispensationum à diversis Pontificibus concessa-
Doct. Clericali Tom. II, Lib. VI.

rum, ad effectum ut adstricti Voto solemnne Castitatis possent ex iusta, ac gravi causa licitè, & validè Matrimonium inire; quae quidem exempla adducta fuerunt à nobis supra *Decis. XV. num. 17. 18. & 19.* ubi affirmativam opinionem amplexi sumus. & Doctores eandem tuentes allegavimus. Eandem & nunc amplectimur tanquam communiorè, & veriorè, quam etiam defendunt plurimi Canonistae, quos congerit, & sequitur Sanchez de *Matrim. lib. 8. disp. 8. num. 7.* nec non innumeri, ac gravissimi Theologi recensiti ab iisdem Salmanticensibus *d. dub. 7. n. 109.* inter quos Suarez *tom. 3. de Relig. lib. 6. cap. 16. n. 5.* Basilus Pontius de *Matrim. lib. 7. cap. 10. n. 2.* & alii plurimi citati per Dianam *part. 8. tract. 1. resol. 73.* reportata in ejus Opere Coordinato, & reposita in *tom. 3. tract. 1. resol. 78.* ubi §. 4. stat & ipse pro affirmativa, sic scribens pro ejus corroboracione. Probatur hæc sententia tum ex facto Pontificum, quos sæpius, in hoc casu foeliciter dispensasse legimus, & quidem fide indubitata, ut fusè prosequitur Azorius, & Platus. Tum quia quo ad valorem dispensationis Ecclesiasticae, eadem est ratio Voti simplicis, & solemnis; neque hoc ex natura sua habet majorem obligationem, quam illud. Tum quia secundum S. Thomam, & alios, potest dispensari in Voto Castitatis per Ordinis susceptionem; quod non minus solemnè est, quam Religiosæ Professionis; etsi hoc discrimen sit, quod hoc tolli non possit nisi ipso etiam statu (Religionis) à persona sublato, quod non est necesse in priori casu. Tum denique quia nihil obstat ejus Voti dispensationi. Non traditio, quia etiam simplex Votum aliquando traditionem continet. Accedit, quod etiam res in Regis dominium redactas potest Princeps, si major utilitas, & honor Regis id exposcat, alienare. Non Voti solemnitas, quia hæc solo Jure Ecclesiastico introducta est. Non ipsa Religiosis natura, quia licet de hujus essentia sit Castitas; tamen non est de essentia ejus, qui semel Religiosus est factus, ut maneat Religiosus, ut dicitur. Nec demum Consecratio; non solum quia Benedictio ipsa propriè non constituit Religiosum; sed etiam quia hæc ipsa potest à re integra separari, ut mox dicitur. Hucusque Diana, qui §. 5. prosequitur narrare Exempla Apostolicarum Dispensationum in Votis solemnibus Castitatis relata ab Historicis antiquis, & modernis; quibus tanquam fide dignis est credendum per *text. in l. 1. ff. De Offic. Praefect. Praetor. & docent Baldus in l. Ea quidem col. 4. & in fin. C. de Judic. Malcardus de Probat. conclus. 287. num. 1.* Rota coram Merlino *decis. 807. num. 4.* & coram Coccino *decis. 1867. num. 19.* Eadem Rota *part. 19. recent. decis. 196. num. 4.* Dianæ doctrinam amplexi sunt ex Canonistis Rebuffus in *praxi benefic. ad Reg. de Dispensat. in gradib. prohib. Gloss. 5. num. 10.* Grassius de *Effect. Cleric. eff. 1. num. 114.* Gratian. *Discept. Forens. cap. 457.* Card. Parisius *vol. 4. conf. 68. num. 148.* Garzias de *benefic. part. 7. cap. 10. num. 43 & 45.* Menochius de *Arbitrar. casu 421. num. 10.* Cardin. Tuschus *Litt. D. Conclus. 458. num.*

458. num. 19. & alii plurimi congesti à Justo d. libr. 2. de Dispensationib. cap. 13. num. 16. ubi in specie ait, Papam posse dispensare cum Equitibus Hierosolymitanis, & aliis Religiosis, ut Matrimonium contrahere valeant; & num. 17. refert Exempla consimilium Dispensationum; prout facit etiam Barbosa de Offic. & pot. Episc. alleg. 15. n. 22.

DECISIO XXI.

ARGUMENTUM.

Declarat præsens Decisio impedimentum dirimens Cognationis Naturalis, tradita ejus definitione, ac explicatione Stipitis, Lineæ, & Graduum, cum tribus regulis pro eorum computatione. Docet utique ad quem gradum Cognatio Naturalis dirimat Matrimonium de Jure Canonico? An de Jure naturæ prohibitum sit Matrimonium in primo gradu, tam in linea recta, quam in linea laterali? In quibus gradibus utriusque Lineæ possit Papa dispensare? Ponuntur Exempla, & Historiæ circa dictas Quæstiones. Pœnæ, & punitiones Copulæ incestuosæ.

SUMMARIUM.

- 1 Cognatio Triplex, Naturalis, Spiritualis, & Legalis.
- 2 Naturalis cognatio cur sic vocetur?
- 3 Cognationis Naturalis, seu carnalis, definitio, ac declaratio.
- 4 Stipes quid sit?
- 5 Angeli an sint Dei consanguinei?
- 6 Linea quid sit? & Quotuplex?
- 7 Gradus quid sit?
- 8 Graduum computatio de Jure Civili differt à Jure Canonico.
- 9 Illegitimi Filii de Jure Canonico faciunt gradum.
- 10 Gradus quomodo computentur de Jure Canonico? Regula tres.
- 11 Gradus tum remotior, tum propinquior exponendus in dispensatione.
- 12 Cognatio carnalis usque ad quem gradum dirimat Matrimonium in linea recta?
- 13 Et usque ad quem gradum in linea obliqua?
- 14 Innocentius III Anno 1215. restrinxit impedimentum Consanguinitatis ad quartum gradum.
- 15 Impedimenti Consanguinitatis, & Affinitatis rationes multe.
- 16 Mulierum levitas, & fragilitas.
- 17 Cognatio carnalis an de Jure naturali dirimat Matrimonium? Opiniones tres.
- 18 Matrimonia in primo gradu Consanguinitatis apud quos?
- 19 Matrimonium prohibitum in linea recta in infinitum. Rationes sex.
- 20 Pontifices nunquam dispensarunt in linea recta.
- 21 Mater an possit nubere filio? Vel Filia Patri de Jure naturæ?

- 22 Animalia abhorrent carnalem copulam cum suis genitoribus.
- 23 Matrimonium licitum de Jure naturæ in linea recta, primo gradu excepto.
- 24 Cap. Non Debet. De Consanguin. & Affin. loquitur de linea recta & obliqua.
- 25 Lex naturalis scripta est in corde hominum.
- 26 Homines sapè operantur contra Legem naturæ.
- 27 Filia Loth an peccaverint, coeuntes cum Patre suo?
- 28 Collaterales cognati an de Jure naturæ prohibeantur copulari?
- 29 Sara Uxor Abrahami an fuerit ejus Soror? & num. 33.
- 30 Octavia nubuit Neroni Imper. fratri suo.
- 31 Frater, & Soror Jure naturæ prohibentur simul nuptias inire.
- 32 Abraham cur rogavit Saram Uxorem suam, ut diceret, esse Sororem ejus?
- 33 Sara erat Neptis Abrahami, filia Avæ fratris ejusdem.
- 34 Hebraeorum mos, ut Nepotes dicerentur Filii Avi, & inter se fratres.
- 35 Papa an possit dispensare inter Collaterales etiam in primo gradu?
- 36 Urbani VIII. dispensatio Matrimonialis pro Patruo, & Nepte.
- 37 Matrimonium Card. Mauritiæ de Sabaudia cum ejus Nepte ex fratre.
- 38 Ludovica Maria Principissa de Sabaudia dictum argutum.
- 39 Papa in omnibus gradibus linea lateralis dispensare potest, primo excepto.
- 40 Excommunicatio contra incestuosos Conjuges. Et alia pœna eorum.
- 41 Heraclii Imperatoris puniitio Divina pro ejus Matrimonio cum Nepte.
- 42 Roberti Galliarum Regis incestuosæ Nuptiæ à Deo puniæ.

Post impedimentum Voti, inter dirimentia sequitur Cognatio; quæ quidem est Triplex, Naturalis, Spiritualis, & Legalis; de quarum prima in præsentī Decisione est agendum; de aliis duabus in sequentibus. Et eundem circa Cognationem Naturalem sex sunt examinanda, & videnda.

- 1 Quid sit Cognatio Naturalis?
 - 2 Utque ad quem gradum dirimat Matrimonium de Jure Canonico?
 - 3 Utque ad quem gradum de Jure naturæ inter ascendentes, ac descendentes in linea recta?
 - 4 Utque ad quem gradum de Jure naturæ inter Collaterales in linea transversali?
 - 5 An Papa possit dispensare in omnibus gradibus inter Collaterales Consanguineos?
 - 6 Quibus pœnis, ac punitionibus afficiantur Consanguinei in gradibus prohibitis Matrimonium simul contrahentes?
- Quo ad Primum. Cognatio Naturalis ita nominatur, quasi eadem natio, quia per eam plures ab uno stipite nascuntur, & dicuntur cognati, tanquam ab eodem nati: vocatur quoque Consanguinitas, quasi Sanguinis Unitas; prout descendentes ab eodem stipite nuncupantur.